Taxa pe carbon intră în vigoare în toamna acestui an. Ce reguli a stabilit Comisia Europeană pentru importurile de produse din industrii intens poluante?

Autori:

- ***Mihai Petre, Director, Taxe indirecte, Comerț Internațional, EY România***
- ***Daniela Neagoe, Senior Manager, Taxe indirecte, Comerț Internațional, EY România***
- ***Adriana Nedelescu, Senior Manager, Taxe indirecte, Comerț Internațional, EY România***

Pentru a-și păstra competitivi producătorii, dar și pentru a evita relocarea producției din Uniunea Europeană în țările terțe, Comisia Europeană introduce o taxă pe carbon aplicabilă importurilor de produse din industrii intens poluante, și anume pentru producătorii de ciment, fontă, fier și oțel, aluminiu, îngrășăminte, energie electrică și hidrogen, toate acestea fiind considerate „produse CBAM”[1].

În luna mai a acestui an, a fost publicat Regulamentul UE 956/2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră, așa-numita «Taxă pe Carbon» (CBAM), aplicabilă de la 1 octombrie 2023. În baza acestui regulament, începând cu anul 2026, importatorii de produse CBAM vor trebui să achiziționeze „certificate CBAM” pentru a-și acoperi emisiile de carbon, la prețuri corespunzătoare prețului actual al carbonului din UE.

Care sunt explicațiile acestor norme și cum vor fi nevoite companiile să acționeze în perioada următoare?

Importatorii acestor produse CBAM vor trebui să se înregistreze fie individual, fie prin intermediul unui reprezentant (în cazul în care importatorul nu este stabilit într-un stat membru și declarația vamală este depusă prin reprezentare indirectă) la autoritățile naționale, de unde pot achiziționa și certificatele CBAM. Prețul certificatelor va fi calculat în funcție de prețul mediu săptămânal de licitație al certificatelor EU ETS[2], exprimat în EUR/tonă de CO2 emis.

Obligațiile prevăzute în perioada de tranziție

Din 1 octombrie 2023, până în 31 decembrie 2025, se derulează o perioadă de tranziție, în care importatorii vor avea numai obligații de raportare a emisiilor încorporate în produsele CBAM importate, fără obligația de plată a vreunei taxe.

Informațiile vor fi raportate de către declarantul autorizat în cadrul CBAM într-o bază de date electronică ce va fi pusă la dispoziția declaranților de către Comisia Europeană – Registrul Tranzitoriu CBAM. Prima raportare trebuie depusă până la 31 ianuarie 2024, pentru mărfurile importate în cel de-al patrulea trimestru al anului 2023.

În ceea ce privește penalitățile, sancțiunea pentru nerestituirea de către un declarant autorizat CBAM a certificatelor CBAM este identică cu sancțiunea prevăzută în Directiva de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, conform regulilor aplicabile în anul respectiv. Cu toate acestea, în cazul în care mărfurile au fost introduse în UE de către o persoană neautorizată, cuantumul acestor penalități va fi de trei până la de cinci ori mai mare.

Pentru perioada de tranziție (1 octombrie 2023 – 31 decembrie 2025) a fost publicat, în data de 13 iunie 2023, pe website-ul CE, Proiectul de Regulament privind aplicarea Regulamentului

(UE) 2023/956 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră. Acesta este publicat pentru dezbatere publică, iar comentariile au fost acceptate până la data de 11 iulie 2023.

Printre cele mai importante prevederi ale proiectului de Regulament:

- obligațiile de raportare și informațiile solicitate de la importatorii UE de bunuri CBAM, precum și metodologia provizorie de calcul a emisiilor încorporate eliberate în timpul procesului de producție a mărfurilor CBAM;
- pe perioada de tranziție, declarantul are mai multe opțiuni pentru a calcula factorul de emisie ca alternativă la metodologia Comisiei Europene, cum ar fi: bazat pe valori implicite specifice (factorii de emisie de CO2 dintr-o țară terță) sau bazat pe date fiabile demonstrate de importator;
- valoarea penalizării, pentru fiecare tonă de emisii încorporate neraportate este între 10 EUR și 50 EUR pe tonă, în funcție de mai multe criterii (de ex., cantități neraportate).

Cum influențează toate acestea activitatea companiilor şi ce este bine de știut și de făcut, atât în perioada intermediară, cât şi din momentul implementării efective

Pentru importatorii de produse CBAM, se recomandă să se analizeze impactul acestor modificări asupra activității companiei și să se aibă în vedere următoarele acțiuni importante:

- colectarea datelor privind importurile UE de produse CBAM, începând cu ultimul trimestru din 2023;
- contactarea furnizorilor și solicitarea de informații referitoare la locurile de producție/fluxuri de producție/metode de calcul ale emisiilor incorporate;
- obținerea accesului la aplicația CBAM;

- implementarea unei proceduri interne pentru gestionarea conformității CBAM, inclusiv din punct de vedere al costurilor interne cu raportarea și ținerea evidențelor, calculul și documentarea emisiilor;
- întocmirea și transmiterea rapoartelor trimestriale.

Nu mai puțin important este să ca fiecare companie importatoare să analizeze proiectul de regulament pentru perioada tranzitorie, eventual să transmită întrebări pe marginea acestuia, pentru ca toate detaliile implementării regulamentului să fie clare.

[1] **CBAM** = *Carbon Border Adjustment Mechanism* – Mecanismul de ajustare la frontieră în funcție de carbon.

[2] EU ETS este un program de „plafonare și comercializare”. Numărul maxim anual de certificate disponibile („plafonul”) este definit prin legislație și se creează o piață pe care certificatele sunt cumpărate și vândute. Operatorii au nevoie de un certificat pentru fiecare tonă de dioxid de carbon echivalent emis.